

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoidon osasto
Hallitusneuvos Anne Hallavainio

15.2.2021

VN/29005/2020
O 5/2021 vp

LAKIVALIOKUNNALLE

Tuomareiden koulutusuudistuksesta

Taustaksi:

Tuomareiden koulutusta on uudistettu 1.1.2017 voimaan tulleella tuomioistuinlailla (673/2016) sekä siihen liittyvällä lainsäädännöllä mukaan lukien tuomioistuinharjoittelusta annettu laki (675/2016). Tuomioistuinlakia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 7/2016) antamassaan vastauksessa (EV 99/2016 vp.) eduskunta on edellyttänyt, että hallitus seuraa tuomareiden koulutusta koskevan uudistuksen toimivuutta ja vaikutuksia kiinnittäen erityistä huomiota muun muassa uudistuksen aiheuttamiin kustannuksiin, tuomarinkoulutuslautakunnan voimavaroihin, asessorien haku- ja nimitysmenettelyyn ja uudistuksen vaikutuksiin tuomarin uran avoimuuteen ja antaa lakivaliokunnalle asiasta selvityksen sekä vuoden 2020 että vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tuomioistuinvirasto on perustettu tuomareiden koulutuksen uudistamisen jälkeen. 1.1.2020 toimintansa aloittaneen viraston tehtävänä on huolehtia siitä, että tuomioistuimet kykenevät käyttämään tuomiovaltaa laadukkaasti ja että tuomioistuinten hallinto on tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty. Tuomioistuinviraston tulee erityisesti mm. huolehtia koulutuksen järjestämisestä tuomareille ja tuomioistuinten muulle henkilöstölle yhteistyössä 21 luvussa tarkoitetun tuomarinkoulutuslautakunnan kanssa, päättää tuomioistuinten virkojen perustamiseen, lakkauttamiseen, siirtämiseen ja virkajärjestelyihin liittyvistä asioista sekä tehdä oikeusministeriölle ehdotus tuomarinvalintalautakunnan ja tuomarinkoulutuslautakunnan toimintamenomäärärahoista ja päättää määrärahojen jakamisesta lautakunnille sekä huolehtia muista lautakuntia koskevista keskushallintotehtävistä.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriö asetti joulukuussa 2019 hallintojohtaja Jennimari Huovisen selvityshenkilöksi, jonka tehtävänä oli arvioida tuomareiden koulutusta koskevan uudistuksen toimivuutta ja vaikutuksia sekä Tuomioistuinviraston vaikutuksia tuomareiden koulutukseen. Selvitykseen sai lisäksi sisältyä ehdotuksia tuomareiden koulutusjärjestelmän edelleen kehittämiseksi. Selvityksen tavoitteena on ollut tuottaa tietoa siitä, vastaako tuomioistuinlailla uudistettu tuomareiden koulutusjärjestelmä sille lakia säädettäessä asettuja tavoitteita. Kuten selvityshenkilö on todennut, tavoitteet voidaan tuomioistuinlain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen perusteella tiivistää seuraavasti:

- kustannuksiltaan kohtuullinen
- mahdollisimman monille avoin
- aiempaa systemaattisempi ja
- kunkin henkilökohtaisia tarpeita vastaava koulutus,

jonka tavoitteena on syventää oikeudellista osaamista ja siten vastata toimintaympäristön muutosten tuomioistuimille asettamiin oikeusturvan laatu- ja tehokkuusvaatimuksiin.

Huovinen on laatinut selvityksen, joka on toimitettu lakivaliokunnalle.

Jatkotoimenpiteistä:

Asian tultua käsitellyksi lakivaliokunnassa selvitys lähetetään lausuntokierrokselle. Tavoitteena on kuulla sektorin keskeisten toimijoiden näkemyksiä selvityksestä sekä niistä toimenpiteistä, joihin erityisesti Tuomioistuinvirasto ja tuomarinkoulutuslautakunta mahdollisesti selvityksen johdosta ryhtyvät. Lausuntopalautteen pohjalta arvioidaan erikseen, antaako selvitys tässä vaiheessa ministeriön puolelta aihetta toimenpiteisiin.

Oikeusministeriö jatkaa tuomareiden koulutusta koskevan uudistuksen toimivuuden ja vaikutusten seurantaan yhteistyössä Tuomioistuinviraston ja tuomarinkoulutuslautakunnan kanssa. Vuoden 2023 loppuun mennessä lakivaliokunnalle annetaan uusi selvitys asiasta eduskunnan vastauksessa (EV 99/2016 vp.) edellytetyin tavoin. Selvityksen yksityiskohdista ja toteuttamistavasta ei ole vielä tehty päätöstä, mutta tulosten vertailtavuus puoltaisi uuden selvityksen toteuttamista nyt valmistuneen selvityksen kaltaisena.